

Drikkepress

Cecilie jobbet i et meglerfirma. Representasjon var en del av jobben. Sjefen forventet at de ansatte vartet opp kundene. Mange av kollegaene syntes dette var et verdifullt gode. De trivdes med å gå ut på firmaets regning og spise med viktige kunder.

Pasient Jeg mener at dette er en ukultur. Det er faktisk utrolig høyt fravær på grunn av denne kundepleien. Sjefen forventer at vi skal være ute til langt på natt med kunder. Det synes å være både tillatt og anerkjent å komme slengende litt ut på dagen hvis man med et slitent smil kan fortelle at det "tok av" med kundene på byen kvelden før.

Cecilie hadde en gutt på to år. Derfor ønsket hun ikke å gå ut om kvelden oftere enn nødvendig. Hun var irritert på lederen som nylig hadde tatt henne til side og klaget på at hun fremstod som litt prippen, og at hun gikk for tidlig hjem etter middager. Hun fikk beskjed om at hun måtte være lenger ute på byen når de hadde med kunder.

Pasient Han skulle ha visst at en av de viktigste kundene våre sa til meg at han var glad for at det var jeg som hadde fått ansvar for dem nå. Han sa at han satte pris på at jeg gikk hjem i fornuftig tid og møtte opplagt på jobb! Det aller verste er at sjefen misliker at jeg en sjelden gang er hjemme med sykt barn. Da jeg bad om noen dager fri til barnehagetilvenning, ble han tydelig sur.

Psykolog Det har han ingen grunn til. Du har rett til å være hjemme med sykt barn.

Pasient Ja, og jeg er langt mindre borte fra jobben enn det alkoholrelaterte fraværet som flere

av kollegaene mine har. Det er mange av dem som kommer seint på jobben etter en fuktig kveld med kunder.

Undersøkelser viser at om lag hver tiende arbeidstager har et risikofylt forhold til alkohol. En fjerdedel av alkoholforbruket her i landet er jobbrelatert. Opptil 40 prosent av endagsfraværet og 20 prosent av tredagersfraværet har sammenheng med alkoholbruk.

Sjefen til Cecilie hadde stort sett en kameratslig væremåte og trivdes i rollen som spanderende vert. Cecilie mente at hans egne drikkevaner preget avdelingen. Dette kunne også være en grunn til at problemet med høyt fravær ble oversett. Hun hadde tre-fire kollegaer som hun mente var i faresonen for å utvikle store alkoholproblemer. Kona til en av dem mente at ektemannen hadde et rusproblem, mens mannens kollegaer ikke syntes å være enige. De mente at kona hans var sær når hun forsøkte å oppfordre til annet samvær enn middager med alkohol. Cecilie fortalte at en annen kollega var blitt totalavholdsmann etter å ha strevd med et høyt alkoholforbruk tidligere. Selv ikke han ble respektert for sitt valg om å være avholdende, og arbeidskollegaene prøvde å overtale han til å drikke alkohol på kundemiddager.

En del mennesker reflekterer ikke over om de har en begynnende alkoholavhengighet. Cecilie trodde at dette skyldes at restaurantene er flotte og at vinen er kostbar. Dette gjør at noen kan oppleve drikkekulturen som opphøyet. Andre syntes å mene at det å ha kunnskap om vin legitimerer et forhøyet forbruk. Hun visste at flere av kollegaene måtte ta en drink hver dag hjemme for å roe ned og slappe av, som de sa. Å snakke om alkoholbruk er fortsatt tabu blant mange. Cecilie visste at hun hadde fått stempel som prippen festbrems blant kollegaene.

Ved en del arbeidssteder undervurderer man alvorlighetsgraden av jobbrelatert drikking. Ledere har mange andre oppgaver som krever umiddelbar handling og prioriterer ofte ikke et sensitivt tema som alkoholvaner kan være. Av samme grunn foretar ikke alltid ledere seg noe selv om en ansatt har et rusproblem. Den som ruser seg vil til å begynne med dessuten ofte klare å dekke over problemene.

Det er nesten alltid lettere å forebygge vanskeligheter enn å løse dem i etterkant. Både ledelse og ansatte ved bedrifter bør derfor i større grad ha et bevist forhold til rusmisbruk og reagere når en medarbeider strever med dette og trenger hjelp. Man kan også overveie å endre bedriftens sosiale fellesaktiviteter fra alkoholrelatert samvær til for eksempel fotballkamper mellom avdelinger, friluftsliv og fjellturer.